

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

Factors Related to Self-Esteem of Nursing Students, Boromarajonani College
of Nursing, Ratchaburi

อังคณา หมอนทอง^{1*} สุภรัตน์ แจ่มแจ่ม² และ กรรณิการ์ กิจนพเกียรติ¹
Angkana Montong^{1*}, Suparat Jamjang² And Kanika Kitnopkiat¹

¹ ภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดราชบุรี 70000

² อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดราชบุรี 70000

¹ Mental Health and Psychiatric Nursing, Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi 70000

² Adult Nursing, Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi 70000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: Angkana@bcnr.ac.th

Received: 19 June 2021, Revised: 20 July 2021, Accepted: 28 August 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีราชบุรีและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีราชบุรีการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีราชบุรีในระดับชั้นปีที่ 1-4 ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา สถานภาพเศรษฐกิจในครอบครัว รูปร่าง แรงจูงใจในการเรียนรวมข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 9 ข้อที่ผ่านการตรวจสอบโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน 2) แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง (Rosenberg' Self-Esteem Scale) สร้างขึ้นโดยโรเซนเบิร์ก ผ่องศรีมรดกแปล แบบประเมินนี้ได้เคยนำไปใช้ในการวิจัยและทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบประเมิน ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันของกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) เท่ากับ 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า 1) อายุของนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ มีอายุ 16-20 ปี ร้อยละ 95.75 ส่วนใหญ่นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.51-3 ร้อยละ 61 สถานภาพสมรสของบิดามารดาของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 88.25 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 50.5 รายได้ของครอบครัวต่อเดือนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000-15,000 บาท ร้อยละ 57 และแรงจูงใจในการเรียน ส่วนใหญ่ อยากเรียนด้วยตนเอง ร้อยละ 67.5 2) ระดับค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 94.53) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้นปีและเกรดเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษามากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = 2.177$ และ 3.549) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัยระดับการมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรีอยู่ในระดับสูง และปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้นปีและเกรดเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษามากที่สุด นักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีแรก

นักศึกษาที่มีความเห็นคุณค่าในตนเองสูงเนื่องจากมีความภาคภูมิใจในตนเองและสามารถรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียนของตนเองได้สูงกว่าเนื่องจากการเรียนการสอนจะเป็นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ

คำสำคัญ : ความมีคุณค่าในตนเอง นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

Abstract

The purposes of this research were to a study of the self-esteem level of nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi. The relationship between personal factors and self-esteem among nursing students. The research design was descriptive research. The sample consisted of 400 students at Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi, in years 1-4 in the academic year 2019. The instrument used were 1) General information and personal factors were verified by 3 experts. 2) Rosenberg' self-esteem scale for this research, the assessments were tried out with a similar group of 30 students with similar characteristics to test the reliability of the instruments, and the reliability coefficient was 0.78. The data was analyzed using percentages, averages, standard deviation, and multiple regression, with the level of statistical significance at the .05 level.

The findings revealed that: 1) The majority of nursing students were 16-20 years old (95.75 percent); 2) The majority of GPA students had 61 percent grade point averages in the range of 2.51 to 3; 3) The marital status of nursing students' parents was most of them lived together (88.25 percent); 4) The majority of them were employed in agriculture (50.5 percent). The majority of nursing student's income (10,000-15,000 Baht) on a monthly basis, and 67.5 percent of them desired to study independently. 2) The majority of nursing students, 94.5 percent, had a high sense of self-worth. 3) The positive correlation ($r = 2.177$ and 3.549) between student self-esteem and personal characteristics of grade level and GPA was statistically significant at the .05 level.

Conclusion: 1) Nursing students at the Boromarajonani College of Nursing in Ratchaburi had a high level of self-esteem. 2) Grade level and GPA were the most closely related personal factors to student self-esteem by 1st year students have a high self-esteem, because they have a higher self-esteem and can feel more successful in their studies, because the majority of them learned the basic theory and did not have practice.

Keywords : Self Esteem, Nursing Students, Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi

บทนำ

ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเป็นทฤษฎีหนึ่งทางจิตวิทยาที่ครูอาจารย์และผู้ปกครองสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองให้กับวัยรุ่นได้โดยมีแนวทางคือ เพิ่มประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จให้กับนักศึกษา การใช้ตัวแบบ และการใช้คำพูดชักจูงและการกระตุ้นทางอารมณ์ควบคู่กันไปสิ่งที่สำคัญของการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษานั้น ผู้ปกครองและครูอาจารย์จะต้องทำอย่างสม่ำเสมอและต้องอาศัยระยะเวลา และตระหนักอยู่เสมอว่าการกระทำ ทุกคำพูดของเรานั้นมีผลต่อความรู้สึกและจิตใจของนักศึกษา และจะสามารถนำไปสู่การรับรู้คุณค่าในตนเองของเขา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความมีวุฒิภาวะเป็นผู้ใหญ่ของเขาต่อไปในอนาคตได้ [1]

การเรียนการสอนทางการพยาบาลเป็นการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ นักศึกษาพยาบาลต้องมีความรู้พื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่ถูกต้องและไม่เป็นอันตรายต่อผู้ป่วย หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจึงประกอบไปด้วย กระบวนวิชาต่างๆที่เน้นความรู้พื้นฐานและวิชาทางการพยาบาล ซึ่งการเรียนการสอนมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาล ที่สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการเป็นพยาบาลวิชาชีพทั้งในด้านความรู้ทักษะและจริยธรรมสามารถให้การพยาบาลทั่วไปได้อย่างมีคุณภาพทั้งแก่บุคคล ครอบครัวและชุมชน[2] วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการทำงาน ให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ทั้งในภาวะสุขภาพดีหรือเจ็บป่วย โดยอาศัยความรู้

เฉพาะทางการแพทย์ในการปฏิบัติงาน นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในวิชาชีพพยาบาลจะต้องมีการปรับตัวต่อสภาพการเรียนการสอนที่เฉพาะทาง เน้นหนักทั้งภาคทฤษฎี ทดลองและปฏิบัติ [3]

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี เป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นสถาบันหนึ่งที่มุ่งผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณธรรมและความรู้ เพื่อให้เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศและสังคม การจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลจึงมุ่งให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้นักศึกษามีความพร้อมทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพร่างกาย จิตใจ และความสามารถของเด็กแต่ละคน เพื่อจะได้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ปัจจุบันการดูแลบุคคลที่เจ็บป่วยมุ่งเน้นการดูแลแบบองค์รวม (holistic care) มีการบูรณาการทั้งร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีความรู้ ความคิด ความเชื่อ ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม สภาพสังคม สิทธิเสรีภาพและรูปแบบของการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ผู้ที่จะดูแลบุคคลแบบองค์รวมจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ เข้าใจในทุกข์สุขของมนุษย์ไว้ต่อปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลด้านจิตวิญญาณ [4]

พยาบาลมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือให้ชีวิตมนุษย์ที่เจ็บป่วยกลับคืนสู่ภาวะสุขภาพที่ดี คอยให้การดูแลและใกล้ชิดกับผู้ป่วย เผชิญกับปัญหาและสถานการณ์ต่างๆของผู้ป่วยตลอดเวลา การดูแลผู้ป่วยของพยาบาลจึงต้องมีมนุษยธรรม มีความเมตตา กรุณาเอื้ออาทรต่อมนุษย์ในยามที่มีความทุกข์ มีความสามารถในการมองเห็นองค์รวม การมองเห็นความเป็นมนุษย์และการมองเห็นความทุกข์ที่เรียกรวมว่า การดูแลสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (Humanistic health care) การเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ จะช่วยให้พ้นหายจากความเจ็บป่วยและมีสุขภาพที่ดี พยาบาลจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยมการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมต่างๆของผู้รับบริการเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นองค์รวมของบุคคล และต้องมีความตระหนักในความเป็นบุคคลของผู้อื่น ให้ความสำคัญแก่การเป็นผู้ฟัง แสดงถึงความเคารพผู้รับบริการในฐานะบุคคล [5] จะเห็นได้ว่า วิชาชีพพยาบาลตั้งอยู่บนพื้นฐานปรัชญาการบริการสุขภาพด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์

งานวิจัยและผลการศึกษาต่างๆ จะพบว่า การรับรู้ความมีคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย ความรู้สึก การรับรู้การให้ความหมาย การตีความและการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีผลต่อการมองตนเองและดำเนินพฤติกรรมทั้งในทางที่ดีหรือไม่ดี จึงกล่าวได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญในการปรับตัวทางอารมณ์ สังคมและการเรียนรู้สำหรับบุคคล เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ให้นักศึกษาสามารถต่อสู้กับปัญหา พันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตได้การเห็นคุณค่าในตนเองนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้ หากแต่เกิดจากการประเมินคุณค่าในตนเอง การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น จากนั้นนักศึกษาจึงจะยอมรับและนับถือตนเอง [6]เด็กที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะสามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต สามารถยอมรับสถานการณ์ที่ทำให้ตนเองผิดหวังและท้อใจด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยความหวังและความกล้าหาญ จึงเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จมีความสุข สามารถดำรงชีวิตตามที่ตนเองปรารถนาได้เป็นอย่างดี การเห็นคุณค่าในตนเองมีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่นมีความสามารถมีเกียรติ มีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีประโยชน์ต่อสังคม สิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนพลังที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความมั่นใจ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยอมรับตนเองหรือรู้สึกว่าคุณค่าในตนเอง เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลมีกำลังใจ มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสามารถทำให้เกิดพัฒนาการแห่งการปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีความเข้มแข็งทางด้านจิตใจและสามารถช่วยเหลือตนเองรวมทั้งบุคคลรอบข้างได้อีกด้วย [6]

การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาเปรียบเสมือนพลังที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ด้วยความมั่นใจ เป็นสิ่งช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นตัวกระตุ้นที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งในเรื่องสติปัญญา ทักษะที่ความสามารถในด้านต่างๆ บุคคลสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมได้จากประสบการณ์และการฝึกฝนอบรม

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี เป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นสถาบันหนึ่งที่มุ่งผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณธรรมและความรู้ เพื่อให้เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศและสังคม การจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลจึงมุ่งให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้นักศึกษามีความพร้อมทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพร่างกาย จิตใจ และความสามารถของเด็กแต่ละคน เพื่อจะได้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะพยาบาลวิชาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านวิชาการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี จึงได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี ขึ้นเพื่อทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบัน ของความเครียดและการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา เพื่อประโยชน์ในการวางแผนป้องกันปัญหาด้านสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี และเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี ในปีการศึกษา 2562 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 - 4 ภาคเรียนที่ 1-2 ภายในปีการศึกษา 2562 จำนวน 486 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยการคำนวณจากวิธีของของทาร์โร ฮาโมน [7]

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad n &= \frac{N}{1+Ne^2} \\ \text{เมื่อ} \quad e &= \text{ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)} \\ N &= \text{ขนาดของประชากร} \\ n &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \\ \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{486}{1+486 \times (0.05)^2} = \frac{486}{1.215} \\ &= 400 \end{aligned}$$

จากการคำนวณตามสูตรได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 400 คน

2. กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างคือ
  - 2.1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 - 4 ในปี พ.ศ.2563
  - 2.2 สามารถอ่านหรือ เขียนและฟังภาษาไทยได้
  - 2.3 ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

3. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 – 4 ในปี พ.ศ.2563 จำนวน 486 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ชั้นปี	ชาย	หญิง	รวมทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง
1	4	103	107	88
2	6	142	148	122
3	1	86	87	72
4	5	139	144	118
รวม	16	470	486	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา สถานภาพเศรษฐกิจในครอบครัว รูปร่าง แรงจูงใจในการเรียน รวมข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 9 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ใช้แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg' Self-Esteem Scale) ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ เป็นการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับ ความรู้สึกรักตนเอง การยอมรับตนเอง และรู้ว่าตนเองมีความสามารถเป็นข้อความที่มีความหมายทางบวก 5 ข้อ คือ ข้อที่ 1, 2, 4, 6, และ 7 และข้อความที่มีความหมายทางลบ 5 ข้อ คือ ข้อที่ 3, 5, 8, 9 และ 10 ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มีคำตอบให้เลือก 4 ลักษณะ และมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามดังนี้

	คะแนนข้อความทางบวก	คะแนนข้อความทางลบ
มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นตลอดเวลา	4	1
มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นบ่อย	3	2
มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นนานๆครั้ง	2	3
ไม่มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นเลย	1	4

การแปลผลคะแนนรวม ทำโดยการรวมคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งมีค่าคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 10-40 คะแนน และการแบ่งคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองโดยใช้พิสัยและอันตรภาคชั้นแบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

10-20 คะแนน	หมายถึง มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ หรือแสดงว่ามีความรู้สึกไม่ค่อยดีต่อตนเอง
21-30 คะแนน	หมายถึง มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง หรือแสดงว่ามีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองพอสมควร
31-40 คะแนน	หมายถึง มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง หรือแสดงว่ามีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองมาก

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบวัดความเครียดสวนปรุงเป็นแบบวัดความเครียดที่สร้างขึ้นมาจากวัดความเครียด ที่เหมาะสมสำหรับ คนไทย จากกรอบแนวคิดทางด้านชีวภาพ จิตใจ และสังคม แบบวัดนี้เหมาะกับผู้ที่ตอบในวัยทำงานหรือวัยเรียน มีทั้งหมด 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นครอนบาค (Cronbach's alpha reliability coefficient) มากกว่า 0.7 ของความเครียด จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out)

กับกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันของกลุ่มกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) ได้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) เท่ากับ 0.84

2. แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง (Rosenberg' Self-Esteem Scale) สร้างขึ้นโดยโรเซนเบิร์ก ผ่องศรีมรกตแปล และดัดแปลงเมื่อปีพ.ศ 2536 แบบประเมินนี้ได้เคยนำไปใช้ในการวิจัยและทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73[8] สำหรับการวิจัยครั้งนี้ นำแบบประเมินไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันของกลุ่มกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) ได้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) เท่ากับ 0.78

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ด้วยตนเองซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
2. เมื่อได้รับอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1-4 โดยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างก่อนล่วงหน้า 2 วัน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แจ้งรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
3. อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจและให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยมารับคืนด้วยตนเอง (Self Administered Questionnaires) หลังจากแจกแบบสอบถามได้ 5 วัน
4. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 100
5. เมื่อได้แบบสอบถามครบ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามมาคิดคะแนนตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์

ผู้วิจัยทำการข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และขั้นตอนในการวิเคราะห์มีดังนี้แยกวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้ คือ

1. บัญชีส่วนบุคคล ใช้การวิเคราะห์ จำนวนค่าร้อยละ และ แจกแจงความถี่
2. ความเครียด ความมีคุณค่าในตนเองใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. บัญชีส่วนบุคคล ที่มีผลต่อความเครียดและความมีคุณค่าในตนเองใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

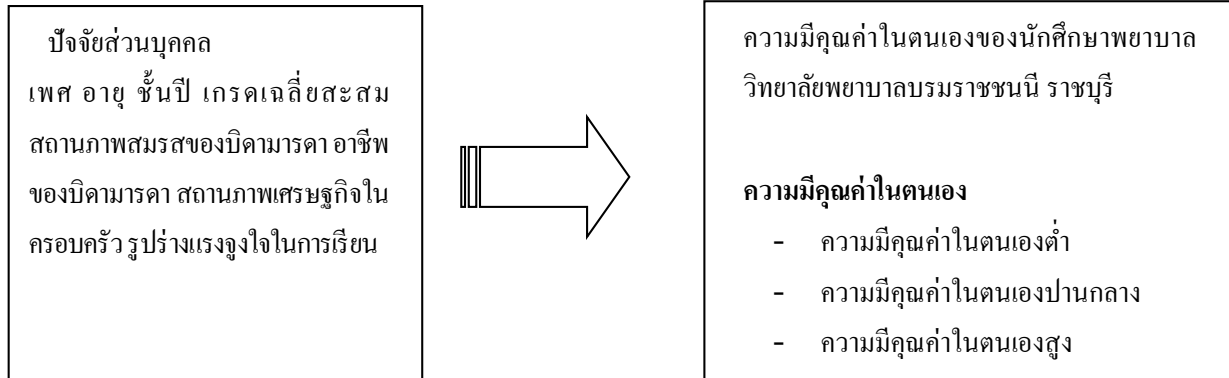
การวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามหรือข้อมูลทั้งหมดจะไม่มีเปิดเผยใดๆ ทั้งสิ้น การนำเสนอข้อมูลจะเสนอในลักษณะภาพรวมของกลุ่มประชากร ข้อมูลที่ได้จะใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น หากกลุ่มตัวอย่างต้องการออกจากการศึกษาสามารถแจ้งขอออกจากการศึกษาได้ ก่อนที่การดำเนินการวิจัยจะสิ้นสุดลง โดยการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลอย่างไรต่อกลุ่มตัวอย่าง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **ความมีคุณค่าในตนเอง** หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในบุคคล เกี่ยวกับการยอมรับ นับถือตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง และเชื่อมั่นในตนเอง ตามการรับรู้ของนักศึกษา การเห็นคุณค่าในตนเองวัด โดยแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg Self-Esteem Scale) ซึ่งสร้างขึ้นโดยโรเซนเบิร์ก ผ่องศรี ศรีมรกต แปลและดัดแปลงเมื่อปี พ.ศ.2536 ซึ่งแบ่งการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 3 ระดับ คือ การเห็นคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ การเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง และการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูง [9]

2. นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต หมายถึง นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 -4 ทุกคน ในปีการศึกษา 2562

3. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี หมายถึง สถานที่ที่นักศึกษาได้เข้าศึกษาและได้รับการเรียนการสอนตาม หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ ได้ผลจากการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถนำมาอธิบายในรายละเอียดได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อายุ	16-20	383	95.75
	21-25	14	3.5
	26-30	2	0.5
	31-35	0	0
	มากกว่า 35	1	0.25
ชั้นปี	1	107	26.75
	2	108	27
	3	78	19.5
	4	107	26.75
เกรดเฉลี่ย	2.0-2.5	6	1.5
	2.51-3.0	244	61
	3.01-3.5	116	29
	3.51-4.0	34	8.5
สถานภาพสมรสของ บิดามารดา	แยกกันอยู่	24	6
	หย่าร้าง	18	4.5
	อยู่ด้วยกัน	353	88.25
	อื่นๆ	5	1.25

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาชีพของบิดามารดา	รับราชการ	12	3
	ธุรกิจส่วนตัว	18	4.5
	พนักงานบริษัท	12	3
	เกษตรกรกรรม	202	50.5
	อื่นๆ	156	39
รูปร่าง	BMI ต่ำกว่าปกติ	37	9.25
	BMI ปกติ	298	74.5
	BMI สูงกว่าปกติ	65	16.25
แรงจูงใจในการเรียน	อยากเรียนด้วยตนเอง	270	67.5
	เรียนตามผู้ปกครองแนะนำ	125	31.25
	เรียนตามเพื่อน	2	0.5
	อื่นๆ	3	0.75
รวม		400	100

จากตารางที่ 2 พบว่า อายุของนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ มีอายุ 16-20 ปี ร้อยละ 95.75 รองลงมาคือ 21-25 ปี ร้อยละ 3.5 โดยแบ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 26.75 นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 27 นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 19.5 นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 26.75 เกรดเฉลี่ย ส่วนใหญ่ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.51-3.00 ร้อยละ 61 รองลงมาคือเกรดเฉลี่ย 3.01-3.5 ร้อยละ 29 สถานภาพสมรสของบิดามารดาของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ส่วนใหญ่ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 88.25 รองลงมาคือหย่าร้าง ร้อยละ 4.5 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ อื่นๆ ร้อยละ 39 รายได้ของครอบครัวต่อเดือนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000-15,000 ร้อยละ 57 รองลงมาคือ รายได้ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 15.75 รูปร่างส่วนใหญ่ มีค่า BMI ปกติ ร้อยละ 74.5 และแรงจูงใจในการเรียน ส่วนใหญ่ อยากเรียนด้วยตนเอง ร้อยละ 67.5

ส่วนที่ 2 ความมีคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 ความมีคุณค่าในตนเองในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับความมีคุณค่าในตนเอง	จำนวน	ร้อยละ
ความมีคุณค่าในตนเองต่ำ	0	0
ความมีคุณค่าในตนเองปานกลาง	22	5.5
ความมีคุณค่าในตนเองสูง	378	94.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมาคือความมีคุณค่าในตนเองปานกลาง ร้อยละ 5.5

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมีคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง
ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล กับระดับความมีคุณค่าในตนเอง

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	P-value
ปัจจัยส่วนบุคคล		
1. เพศ	.115	.513
2. อายุ	.209	.312
3. ชั้นปี	2.177	.031
4. เกรดเฉลี่ย	3.549	.001
5. สถานภาพสมรสของบิดามารดา	-.079	.308
6. อาชีพของบิดามารดา	-.007	.927
7. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	.208	.316
8. รูปร่าง	.125	.129
9. แรงจูงใจในการเรียน	.117	.132

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้นปีและเกรดเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษามากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = 2.177$ และ 3.549) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี สามารถนำมาอภิปรายผลตามคำถามการวิจัยดังนี้

1. ระดับความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี

จากการศึกษาระดับความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่อยู่ระดับความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมาคือความมีคุณค่าในตนเองปานกลาง ร้อยละ 5.5 โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้นปีและเกรดเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษามากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = 2.177$ และ 3.549) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับจตุรรัตน์ ทองสลับ [10] ที่ว่าการศึกษาในวัยรุ่นพบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความแข็งแกร่งในชีวิต ความรู้สึกมีคุณค่า ในตนเองกับความแข็งแกร่งในชีวิตของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กันในทางบวก นั่นคือเมื่อวัยรุ่นมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่าสูง จะมีความมั่นใจในความสามารถของตน (I am) ทำให้สามารถ จัดการกับความเครียดหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ (I can) เมื่อ วัยรุ่นสามารถจัดการกับความเครียดได้แล้ว จะเป็นการเสริม สร้างศักยภาพที่มีอยู่ภายในคนที่วัยรุ่นสามารถดึงเอามาใช้ใน สถานการณ์ต่างๆ ได้ (I have) บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าใน ตนเองสูงจึงมีแนวโน้มที่จะมีความแข็งแกร่งในชีวิตสูง

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมพบว่าระดับชั้นปีการศึกษาที่ 1 นักศึกษามีความเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้น อาจเนื่องมาจากนักศึกษาเพิ่งได้เข้ามาเรียนตามแรงจูงใจที่ตนเองต้องการและสมปรารถนาตามต้องการ จึงมีความเห็นคุณค่าในตนเองสูง และในชั้นปีแรกๆรูปแบบการจัดการเรียนการสอนยังไม่ยากมาและยังไม่เข้าสู่กระบวนการเรียน ภาควิชาปฏิบัติมากนักนักศึกษาจึงยังบริหารจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ตามที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วนซึ่งมีความสัมพันธ์กับ เกรดเฉลี่ยที่นักศึกษาได้ จะเห็นได้ว่าชั้นปีแรกๆนักศึกษาจะมีเกรดเฉลี่ยค่อนข้างดี

ดังนั้นจากการศึกษาดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีแรก นักศึกษามีความเห็นคุณค่าในตนเองสูง เนื่องจากมีความภาคภูมิใจในตนเองและสามารถรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียนของตนเองได้สูงกว่าเนื่องจากการเรียนการสอนจะเป็นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติสอดคล้องกับการศึกษาของสุขศิริ ประสมสุข [11] ที่ประยุกต์แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของ Fleury มาใช้กับผู้สูงอายุโรคเรื้อรังและครอบครัว และบทบาทของพยาบาลจะปรับเปลี่ยนจาก“ผู้เชี่ยวชาญ” มาเป็น “ผู้สนับสนุน” โดยให้ญาติผู้ดูแลรู้สึกว่าได้รับการยอมรับในความคิดเห็น สามารถคุมหรือจัดการกับปัญหาได้มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และมีการรับรู้พลังอำนาจในตนเองที่ดีขึ้น ส่งผลให้ผู้สูงอายุโรคเรื้อรังมีพฤติกรรมดูแลดีขึ้น พบว่าผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการพัฒนาศักยภาพการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของอภิวัฒน์ แก่นจำปา [6] ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน ด้านโรงเรียนและสังคม ด้านสถานภาพทางสังคม และด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน พบว่า ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กันและมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวกแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านปฏิบัติการพยาบาล: เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับพยาบาลหรือบุคลากรในทีมสุขภาพสำหรับวางแผนการดูแลนักศึกษาพยาบาล ในช่วงฝึกภาคปฏิบัติให้นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาและได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น
2. ด้านบริหาร: นำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายป้องกันช่วยเหลือ และดูแลความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาล โดยควรพิจารณาเร่งนโยบายส่งเสริมสุขภาพจิตโดยเน้นเรื่องการอบรมและการจัดโปรแกรมเสริมทักษะการเผชิญความเครียดที่ถูกต้องวิธีเพื่อป้องกันผลเสียต่อตัวนักศึกษาพยาบาลและหน้าที่การงานในระยะยาวได้
3. ด้านวิชาการ: ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับนักวิชาการหรือผู้ที่สนใจ เพื่อศึกษาและวิจัยในเรื่องความมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลในจังหวัดอื่น หรือในหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาก้าวหน้าในองค์กรนั้นๆต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] ดวงกมล ทองอยู่. แนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นตามทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ 2557; 4 : 179 -190.
- [2] ตรีตราภรณ์ ศรีอัยสังวาล.ความเครียดและความมีคุณค่าในตนเอง ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต:วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช(รายงานการวิจัย). ราชบุรี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช; 2554.
- [3] สุริยา ยอดทอง.ความเครียดและการเผชิญความเครียดของนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยรายวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีตรัง (รายงานการวิจัย). ตรัง: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีตรัง; 2561
- [4] วราพร วันไชยชนวงค์ และคณะ. การพัฒนาความตระหนักในคุณค่าของชีวิตสำหรับนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตต์2560; 9: 112 – 127.
- [5] ธาณี กล่อมใจ และคณะ. พฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล. วารสารการพยาบาลการสาธารณสุขและการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพะเยา 2561; 19 : 171-178.
- [6] อภิวัฒน์ แก่นจำปา. การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์). คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2560.
- [7] Yamane, Taro. Statistics: An Introductory Analysis, 2nd Ed., New York : Harper and Row; 1967.

- [8] อิงอร แก้วแหวน. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่น อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2550.
- [9] Rosenberg, M. Society and the adolescent self-image. Princeton, NJ: Princeton University Press; 1965.
- [10] จุฑารัตน์ ทองสลับและคณะ. ปัจจัยทำนายความแข็งแกร่งในชีวิตของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ 2563; 38: 148-157.
- [11] สุขศิริ ประสมสุข และคณะ. ผลของโปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้สูงอายุโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในเขตตำบลไร่สะท้อน จังหวัดเพชรบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2563; 10: 4-15.